

Phra Nakhon 2410: A Reflection of Thai–Chinese Cultural Relations

Mao Yanli^{1*} and Khanitta Jitchinakul ²

Received: July 17, 2025 Revised: December 18, 2025 Accepted: November: December 22, 2025

Abstract

The study entitled Phra Nakorn 2410: A Reflection of Thai–Chinese Cultural Relations aimed at studying the reflection of Thai–Chinese cultural relations in the TV series Phra Nakorn 2410. The researcher studied this TV series, which was broadcast on the YouTube channel, and focused only on Thai–Chinese relations. The study found that the reflection of Thai–Chinese relations can be divided into three key aspects: 1) the reflection of Thai–Chinese cultural relations in terms of language borrowed from Teochew, such as jia, ua, and lue, and in terms of expressions as well as way of life, such as the use of rickshaws and chopsticks; 2) the reflection of Thai–Chinese cultural relations in terms of adaptation to Chinese culture, which can be seen from the combination of Thai and Chinese dresses, participation in the Chinese New Year Festival, and the use of the Chinese musical instrument saw–u in Thai music, reflecting identity preservation while living harmoniously; and 3) the integration of Thai–Chinese cultural relations, which can be found in language, way of life, belief, and art, for example, the use of Chinese pronouns and words, tea serving, spirit plate placement, and Chinese calligraphy. Phra Nakorn 2410 not only portrayed Thai society in the reign of King Rama IV, but also reflected harmonious living, exchange, and integration of Thai and Chinese cultures that led to a mutual identity in Thai society.

Keywords: Reflection, Thai–Chinese Culture, TV Series

^{1,2} Bachelor of Arts Program in Thai for Caree, School of Humanities, University of the Thai Chamber of Commerce

* Corresponding author. E-Mail: 13481432580m@gmail.com

พระนคร 2410: ภาพสะท้อนความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมไทย-จีน

Mao Yanli ¹. และชนิษฐา จิตชินะกุล²

วันรับบทความ July 17, 2025 วันแก้ไขบทความ: December 18, 2025 วันตอบรับบทความ: December 22, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “พระนคร 2410: ภาพสะท้อนความสัมพันธ์วัฒนธรรมไทย-จีน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพสะท้อนความสัมพันธ์วัฒนธรรมไทย-จีนในละครซีรีส์เรื่อง “พระนคร 2410” โดยผู้วิจัยได้ศึกษาละครที่แพร่ภาพออกอากาศผ่านช่องทางยูทูบ (YouTube) และศึกษาเฉพาะด้านวัฒนธรรมไทย-จีนเท่านั้น จากผลการวิจัยพบว่า ภาพสะท้อนความสัมพันธ์วัฒนธรรมไทย-จีนสามารถแบ่งได้ 3 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1) ภาพสะท้อนความสัมพันธ์การยืมวัฒนธรรมไทย-จีน ปรากฏในคำยืมจากภาษาจีนแต่จื๊ว เช่น “เจี๊ยะ” “อ้าว” “ลื้อ” รวมทั้งสำนวนจีนและวิถีชีวิต เช่น การใช้รถลากและตะเกียบ 2) ภาพสะท้อนความสัมพันธ์การปรับตัววัฒนธรรมไทย-จีน เห็นได้จากการแต่งกายที่ผสมผสานชุดจีนและไทย การเข้าร่วมเทศกาลตรุษจีน และการประยุกต์ใช้เครื่องดนตรีจีนอย่างซอฮู้ในดนตรีไทย ซึ่งสะท้อนการรักษาอัตลักษณ์พร้อมกับการอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืน 3) การผสมผสานความสัมพันธ์วัฒนธรรมระหว่างไทย-จีน พบทั้งด้านภาษา วิถีชีวิต ความเชื่อ และศิลปวัฒนธรรม เช่น การใช้สรรพนามและคำจีน การเสิร์ฟชา การตั้งป้ายวิญญาณ และการเขียนพู่กันจีน ละคร “พระนคร 2410” ไม่เพียงถ่ายทอดภาพสังคมไทยในสมัยรัชกาลที่ 4 แต่ยังสะท้อนให้เห็นการอยู่ร่วม การแลกเปลี่ยน และการผสมผสานวัฒนธรรมไทย-จีนที่นำไปสู่อัตลักษณ์ร่วมในสังคมไทย

คำสำคัญ: ภาพสะท้อน, วัฒนธรรมไทย-จีน, ละครซีรีส์

^{1,2} สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

*Corresponding author: E-Mail: 13481432580m@gmail.com

บทนำ

ประเทศไทยและประเทศจีนเป็นประเทศที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมาอย่างยาวนานและมีความร่วมมือกันหลากหลายด้านตลอดทั้งคนจีนได้อพยพมาพำนักอยู่ในประเทศไทยและแต่งงานกับคนไทย ส่งผลให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างไทย-จีน เช่น วัฒนธรรมด้านอาหาร ความเชื่อ ค่านิยม เป็นต้น และได้มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่นมาอย่างยาวนาน ตลอดทั้งประเพณีปฏิบัติจนกลายเป็นวิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน ซึ่งนอกจากจะมีการถ่ายทอดผ่านชีวิตจริงแล้ววรรณกรรมยังเป็นอีกแหล่งหนึ่งที่ได้บันทึกเรื่องราวความเป็นไปของคนในสังคมทั้งด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมในแต่ละยุคสมัย

ปัจจุบันนอกจากวรรณกรรมจะช่วยส่งสะท้อนสังคมแล้วยังนำมาถ่ายทอดผ่านละครซีรีส์มีบทบาทที่สำคัญที่หลายประเทศใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม เรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ในชนชาตินั้น (Xu J, 2015) ได้กล่าวว่า ละครหรือซีรีส์กลายเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญที่ทำให้ประเทศเพื่อนบ้านได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตของคนในชาตินั้น โดยละครที่ได้รับความนิยมจะได้รับการแปลไปยังภาษาปลายทางของประเทศนั้น ดังปรากฏว่าในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาซีรีส์เกาหลีหลายเรื่องทั้งแนวเรื่องอิงประวัติศาสตร์ การเมือง วัฒนธรรมได้นำมาออกอากาศในสังคมไทยทำให้คนไทยได้รับรู้เรื่องราวความเป็นมาและวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อของชาวเกาหลี เช่นเดียวกันกับละครซีรีส์ไทยหลายเรื่องที่ต่างได้รับความนิยมในต่างประเทศ และได้นำไปแปลออกเป็นภาษาของประเทศเพื่อนบ้านแถบเอเชีย เช่น ประเทศพม่า ประเทศลาว และประเทศจีน โดยเฉพาะประเทศจีนที่มีชาวจีนอาศัยอยู่ในแผ่นดินไทยมานานมีการผสมผสานทางวัฒนธรรมไทย-จีนกันอย่างกลมกลืน ดังนั้น ละครไทยหลายเรื่อง เช่น “อยู่กับก๋ง” “ลอดลายมังกร” “บุพเพสันนิวาส” “เลือดข้นคนจาง” และ “พระนคร 2410” จึงได้มีการถ่ายทอดวิถีชีวิต วิถีคิด ค่านิยมของคนจีนในแผ่นดินไทย และทำให้ได้เห็นการผสมผสานทางวัฒนธรรมอย่างลงตัว โดยเฉพาะเรื่อง “บุพเพสันนิวาส” เป็นละครซีรีส์ที่โด่งดังที่สุดในประเทศไทย ด้วยที่เนื้อเรื่องสนุกสนาน แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างยุคสมัย จนทำให้ “บุพเพสันนิวาส” ได้รับการแปลออกเป็นหลายภาษา ได้แก่ กัมพูชา เวียดนาม พม่า และจีนรวมทั้งยังได้เกิดกระแส “ตามรอยซีรีส์” ที่ส่งผลให้มีการสนับสนุนส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์ไทยเพื่อให้สถานที่ในการถ่ายทำเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรมไทย และยังสร้างรายได้ด้านการท่องเที่ยวเข้าสู่ประเทศไทย

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่าเนื้อหาในละครซีรีส์ที่นำมาจากนวนิยายนั้น มักมีการดัดแปลงให้มีเนื้อหาน่าสนใจเรื่องราวได้น่าสนใจ อันเป็นการผสมผสานทางด้านศาสตร์และศิลป์ของสื่ออย่างลงตัว เช่นเดียวกันกับ “พระนคร 2410” ที่เป็นละครซีรีส์สร้างจาก “แม่สื่อตัวร้ายกับนายโปлиц” ที่กล่าวถึงเรื่องราววิถีชีวิตของคนธรรมดาสมาชิกวรรคโกลินทร์ตอนต้น อันเป็นเรื่องราวของชนชั้นสูงอยู่บ้าง (Loathanon, P. 2021) ทำให้ซีรีส์เรื่องนี้เป็นละครที่นิยมในสังคมไทยและต่างประเทศอีกเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะที่ประเทศ

จีน เนื่องจาก “พระนคร 2410” เป็นละครย้อนยุคที่สะท้อนวิถีชีวิตในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น รัชกาลที่ 4 แล้วที่ยังคงมีเรื่องราวของชาวจีนที่เข้ามาอาศัยในแผ่นดินไทยช่วงสมัยดังกล่าว และชาวจีนยังคงรักษาอัตลักษณ์ความเป็นจีนด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีจีนตลอดจนความคิด ความเชื่อทำให้ผู้ชมสามารถเรียนรู้วัฒนธรรมไทย-จีนในยุคสมัยนั้น

“พระนคร 2410” เป็นนวนิยายย้อนยุคที่กล่าวถึงรัตนโกสินทร์ตอนต้นในยุคสมัยรัชกาลที่ 4 ซึ่งพระองค์เปิดความสัมพันธ์กับประเทศตะวันตกอย่างกว้างขวาง มีการทำสนธิสัญญากับต่างประเทศถึง 10 ประเทศ และทรงเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศคือ การทำสนธิสัญญาเบาว์ริง กับอังกฤษ ในพ.ศ. 2398 ซึ่งสนธิสัญญาเบาว์ริง อนุญาตให้ชาวต่างชาติเข้ามาทำ *การค้าเสรี* ในสยาม ทำให้ไทยเป็นตลาดสินค้าที่ประเทศอังกฤษเป็นประเทศที่นำเงินเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากที่สุด รองลงมาคือฝรั่งเศส อเมริกา ชาวจีน เป็นต้น ชาวต่างชาติต่างก็พากันเข้ามาค้าขายลงทุนในประเทศไทยเป็นอย่างมาก (Meethong, T.et al., 2020) ซึ่งผลจากการทำสนธิสัญญาเบาว์ริง ในสมัยรัชกาลที่ 4 ทำให้สภาพสังคมไทยเปลี่ยนแปลง ทั้งในด้านการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อนำประเทศ ให้เจริญก้าวหน้าตามแบบอารยธรรมตะวันตกในด้านต่าง ๆ ซึ่งในสมัยรัชกาลที่ 4 ประเทศสยามเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองอย่างมาก โดยเฉพาะการเปิดประเทศตามสนธิสัญญาเบาว์ริง ส่งผลให้คนจีนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ทั้งในด้านแรงงาน การค้าและอุตสาหกรรม อีกทั้งยังมีการนำวัฒนธรรมและประเพณีจีนมาผสมผสานกับวัฒนธรรมไทยจนเกิดความหลากหลายทางสังคม แม้จะมีกฎหมายห้ามการค้าฝิ่นแต่ในภายหลังรัฐบาลได้อนุญาตให้คนจีนผูกขาดและเก็บภาษีฝิ่นเพื่อสร้างรายได้ให้ประเทศ

ละครซีรีส์เรื่อง “พระนคร 2410” ได้สะท้อนภาพเหตุการณ์เหล่านี้ไว้อย่างสมจริง ทั้งด้านการปกครอง การปราบปรามการค้าฝิ่นของชาวจีน ความเชื่อ และวัฒนธรรมไทย-จีนที่ผสมผสานกันอย่างชัดเจน จึงถือเป็นสื่อที่ถ่ายทอดบริบททางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้นได้อย่างครบถ้วน อย่างไรก็ตาม การศึกษาวิจัยที่มุ่งวิเคราะห์ภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมไทย-จีนในละครโทรทัศน์ยังมีน้อย โดยเฉพาะในกรณีของ “พระนคร 2410” ที่ยังไม่มีเคยมีผู้ศึกษามาก่อน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการถ่ายทอดข้อมูลทางวัฒนธรรมไทย-จีนที่ปรากฏในละครเรื่องนี้ ซึ่งกำลังได้รับความนิยมทั้งในประเทศไทยและในประเทศจีนผ่านช่องทาง IQIYI

บททวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

Sangkhaphinyo, P. (n.d.). อธิบายว่า วรรณกรรมเป็นเสมือนกระจกเงาที่สะท้อนภาพความเป็นจริงของสังคมในแต่ละยุคสมัย ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา หรือคุณค่าความเชื่อต่าง ๆ ที่คนในสังคมยึดถือวรรณกรรมจึงทำหน้าที่ชี้ให้เห็นกระบวนการทางวัฒนธรรมและพฤติกรรมของผู้คน นอกจากนี้ วรรณกรรมยังเป็น “สัญลักษณ์” ที่เผยให้เห็นทั้งความจริงจังหรือความฟุ้งเฟ้อของคนในแต่ละกลุ่ม ทั้งหมดนี้ขึ้นอยู่กับมุมมองที่ผู้สร้างสรรค์เลือกนำเสนอ และวรรณกรรมไม่ว่าจะของไทยหรือต่างชาติล้วนมีอิทธิพลสัมพันธ์กัน และคุณค่าของวรรณกรรมขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้เขียนว่าจะใช้วรรณกรรมเป็นเครื่องรับใช้สังคมหรือปล่อยให้ทำลายคุณค่าของสังคมก็ได้ ดังนั้น บทบาทของนักเขียนจึงสำคัญต่อทิศทางของวรรณกรรมและสังคมโดยรวม

ขณะเดียวกัน การศึกษาวัฒนธรรมก็มีเป้าหมายคล้ายกัน คือศึกษาระบบความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และสัญลักษณ์ที่สะท้อนพฤติกรรมและการกระทำของมนุษย์ในสังคม วัฒนธรรมจึงเป็นผลรวมของทั้งวัตถุและอวัตถุรวมถึงวิถีชีวิตที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกัน และสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา

Kamsat, T. (2020) ศึกษาเรื่อง “บุพเพสันนิวาส: ภาพสะท้อนด้านการถ่ายทอดข้อมูลทางวัฒนธรรม” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพสะท้อนด้านการถ่ายทอดข้อมูลทางวัฒนธรรมในนวนิยาย เรื่อง “บุพเพสันนิวาส” ของรอมแพง ศึกษาวิเคราะห์โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ได้พบว่า บุพเพสันนิวาสมีด้านสะท้อน 11 ประเภท ได้แก่ 1. ความเชื่อค่านิยมประเพณีอุดมและพิธีกรรม 2. อาชีพ 3. การเมืองการปกครองและสังคม 4. อาหารการกินสุขภาพอนามัยและการรักษาโรค 5. การแต่งกายและเครื่องประดับ 6. ภาษาและวรรณกรรม 7. ศิลปะการแสดงและการละเล่น 8. ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม 9. ศิลปกรรม 10. ประวัติศาสตร์ 11. กลุ่มชาติพันธุ์

Piriyothinkul, T. (2018) ศึกษาเรื่อง “วัฒนธรรมอาหารในวรรณคดีไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น” โดยผู้วิจัยวิเคราะห์วรรณคดีไทยสมัยรัตนโกสินทร์จำนวน 40 เรื่อง และตั้งสมมติฐานเบื้องต้นว่าวรรณคดีไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นกล่าวถึงวัฒนธรรมอาหารหลาย ๆ เรื่อง ได้พบว่าวัฒนธรรมอาหารที่ปรากฏในวรรณคดีสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) วัฒนธรรมอาหารเป็นสิ่งแสดงภูมิปัญญาไทย แสดงความรู้ในการเลือกสรร สร้างสรรค์และใช้ประโยชน์จากอาหารอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ สอดคล้องกับวิถีชีวิตไทย 2) วัฒนธรรมอาหารเป็นศิลปะอันประณีต แสดงความสำคัญของสุนทรียรสในการกิน ซึ่งสัมพันธ์กับสถานภาพของบุคคลทั้งผู้เสกอาหารเป็นชนชั้นสูง และผู้ปรุงอาหารที่ได้รับการยกย่องในฐานะศิลปิน 3) วัฒนธรรมอาหารแสดงความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทั้งในลักษณะ

ของการผสมผสานทางวัฒนธรรม และการแสดงความแตกต่างทางวัฒนธรรม ภาพสะท้อนเหล่านี้สัมพันธ์กับหลักฐานและบริบททางสังคมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เช่นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ทำให้อาหารกลายเป็นสิ่งบ่งบอกความมั่งคั่ง หรือสถานภาพและบทบาทของชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมที่มีผลให้มุมมองต่อคนแต่ละกลุ่มมีความต่างกัน

Santitham, N. (2020) ศึกษา “การนำเสนอภาพของศิลปวัฒนธรรมไทยผ่านโทรทัศน์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำเสนอภาพของศิลปวัฒนธรรมไทยผ่านละครโทรทัศน์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านการดำเนินชีวิตที่เป็นเรื่องราวในละครเรื่องบุพเพสันนิวาส (ทางช่อง3) และละครเรื่องพิษสวาท (ทางช่องone) ได้แก่ การแต่งกาย อาหาร การใช้ภาษา และขนบธรรมเนียม กิริยามารยาท โดยผ่านองค์ประกอบของละคร คือภาพ หรือฉากในละคร ได้พบว่า กระบวนการสร้างภาพตัวแทนของสื่อมวลชน นั่นคือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่ปรากฏสื่อมวลชนเป็นโลกถูกประกอบสร้างขึ้นเป็นโลกแห่งสัญลักษณ์ที่ต้องการจะสื่อความหมายกับผู้อื่นภายใต้สังคมและวัฒนธรรมในอุดมคติของผู้ประพันธ์และผู้จัดทำละคร ดังนั้น การรับรู้ และการอ่านความหมายของมนุษย์ก็ไม่จำเป็นต้องเข้าสู่สัมผัสโลกความเป็นจริงโดยตรง แต่สามารถรับรู้ความหมายจากประสบการณ์ผ่านสื่อมวลชน

สรุปได้ว่า ละครซีรีส์ “พระนคร 2410” สะท้อนแนวคิดเรื่องวัฒนธรรมในฐานะองค์ประกอบทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และวิถีชีวิตของมนุษย์ สอดคล้องกับแนวคิดของ Thandee, D. (2016) ที่มองว่าวัฒนธรรมเป็นการศึกษาองค์ประกอบทางสังคมที่เกี่ยวกับความคิดและสัญลักษณ์ เพื่อใช้อธิบายและสร้างความเข้าใจในการกระทำของมนุษย์ รวมทั้งระบบความเชื่อ ค่านิยม บุคลิก ซึ่งวัฒนธรรมจะเป็นสิ่งที่คนในสังคมยอมรับ นับถือ และร่วมกันปฏิบัติตาม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Kamsat, T. (2020) ที่พบว่าละครสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมผ่านการแต่งกาย ภาษา และความเชื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดย “พระนคร 2410” แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมไทย-จีนที่ผสมกลมกลืนกันจนเกิดเป็นความผูกพันทางสังคมและอัตลักษณ์ร่วมระหว่างสองชาติ การประดับตกแต่งที่อยู่อาศัยของชาวจีนในสังคมไทยส่งอิทธิพลต่อคนไทยบางกลุ่มให้เลียนแบบศิลปกรรมจีน ซึ่งสอดคล้องกับงานของ Santitham, N. (2020) ที่พบว่าศิลปวัฒนธรรมสามารถถ่ายทอดผ่านองค์ประกอบของละคร เช่นฉากและภาพได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่าละครซีรีส์ที่ดัดแปลงจากนวนิยายมักมีความแตกต่างในรายละเอียด เนื่องจากละครมุ่งเน้นการนำเสนอภาพ เสียง และอารมณ์ที่สมจริงเพื่อดึงดูดผู้ชม ขณะที่นวนิยายเน้นการบรรยายเชิงลึกด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมให้ผู้อ่านจินตนาการตามตัวอักษร ดังนั้น แม้ละครจะคงโครงเรื่องหลักของนวนิยายไว้ แต่การดัดแปลงและปรับแต่งเนื้อหาให้เหมาะสมรูปแบบการแสดงถือเป็นกระบวนการที่ช่วยให้สื่อโทรทัศน์สามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเข้าถึงผู้ชมได้มากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาภาพสะท้อนความสัมพันธ์วัฒนธรรมไทย-จีนในละครซีรีส์เรื่อง “พระนคร 2410” ขอบเขตการศึกษางานวิจัยศึกษาละคร “พระนคร 2410” ที่แพร่ภาพออกอากาศผ่านช่องทางยูทูบ (YouTube)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วัฒนธรรม หมายถึง ค่านิยม ความเชื่อและวิถีการดำเนินชีวิตที่ถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง รวมทั้งสามารถแสดงออกหลายรูปแบบ เช่นการแต่งกาย ภาษา วิถีชีวิต (Thapmuang, A. 2019)
2. ภาพสะท้อน หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมทั้งสภาพวิถีชีวิต การศึกษา ความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมต่างๆ ที่มีอยู่ในสมัยนั้น โดยผู้เขียนได้สื่อออกมาให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงสภาพของบรรยากาศหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ตามประสบการณ์ของผู้เขียน (Uengsae, S. 2017)

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษา “พระนคร 2410”: ภาพสะท้อนความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมไทย-จีน ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาโดยใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การดูละครซีรีส์ (Watching drama series) และการวิเคราะห์ตัวบทนวนิยาย (Textual Analysis) โดยมีขั้นตอนการศึกษาดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับองค์ประกอบนวนิยายและเรื่องสั้น ได้แก่ 1. โครงเรื่อง 2. แก่นเรื่อง 3. ตัวละคร 4. บทสนทนา 5. ฉากและบรรยากาศ
 - 1.2 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การวิเคราะห์ละครซีรีส์ “พระนคร 2410”
 - 2.1 วิเคราะห์องค์ประกอบในละครซีรีส์ “พระนคร 2410”
 - 2.2 วิเคราะห์วัฒนธรรมไทย-จีนที่ปรากฏในละครซีรีส์ “พระนคร 2410”
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 3.1 วิเคราะห์ละครซีรีส์ “พระนคร 2410” โดยใช้ทฤษฎีองค์ประกอบนวนิยายและ เรื่องสั้น
 - 3.2 วิเคราะห์วัฒนธรรมไทย-จีนที่ปรากฏในซีรีส์ “พระนคร 2410” การแต่งกาย ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร อาหารการกิน ความเชื่อ ประเพณีวัฒนธรรม อาชีพ

4. นำเสนอผลแบบการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิเคราะห์องค์ประกอบละครซีรีส์เรื่อง “พระนคร 2410”

บทที่ 4 ภาพสะท้อนวัฒนธรรมไทยจีนในละครซีรีส์ “พระนคร 2410”

บทที่ 5 ผลการวิจัย สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาภาพสะท้อนความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมไทย-จีนละครซีรีส์เรื่อง “พระนคร 2410” ของสยาม น่วมเศรษฐี พบภาพสะท้อนสังคม 3 ด้าน ได้แก่ 1) ภาพสะท้อนความสัมพันธ์การยืมวัฒนธรรมไทย-จีน 2) ภาพสะท้อนความสัมพันธ์การปรับตัววัฒนธรรมไทย-จีน 3) การผสมผสานความสัมพันธ์วัฒนธรรมระหว่างไทย-จีน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ภาพสะท้อนความสัมพันธ์การยืมวัฒนธรรมไทย-จีน

การยืมวัฒนธรรมไทย-จีนในที่นี้หมายถึง คนไทยได้ยืมภาษาและวัฒนธรรมของคนจีนเข้ามาในสังคมไทย และจากการศึกษาละครซีรีส์พระนคร2410 ผู้วิจัยพบภาพสะท้อนความสัมพันธ์การยืมวัฒนธรรมไทย-จีน ดังนี้

1.1 ด้านภาษา

จากการศึกษาละครซีรีส์ “พระนคร 2410” พบว่ามีการสะท้อนการยืมวัฒนธรรมไทย-จีนในด้านภาษาอย่างเด่นชัด โดยเฉพาะการใช้ภาษาจีนแต่จิว เนื่องจากชาวจีนแต่จิวอพยพเข้ามาอยู่ในสยามมากที่สุด ทำให้คนไทยรับคำศัพท์ สรรพนาม คำกริยา และสำนวนมาใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงการสื่อสารในการค้าขาย อีกทั้งยังปรากฏการพูดภาษาไทยสำเนียงจีน และการเรียกขานคนจีนด้วยถ้อยคำเชิงเหยียด ซึ่งสะท้อนทั้งการแลกเปลี่ยนทางภาษาและทัศนคติของสังคมไทยที่มีต่อชาวจีนในช่วงเวลานั้น (Manomaiwiboon, P. 2011) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1.1 เจ็ก (chek)

คำว่า “เจ็ก” ยืมมาจากภาษาฮกเกี้ยนแปลว่า “อา” (น้องของพ่อ) ซึ่งชาวจีนแต่จิวเรียกว่า อาเจ็ก ในละครซีรีส์ “พระนคร 2410” ในบทสนทนาเมื่อคุณवादพบกับฮวงและได้สอบถามชื่อแต่ฮวงให้เรียกตัวเองว่าเจ็ก ทำให้คุณवादไม่พอใจ เพราะไม่ต้องการเรียกฮวงในเชิงดูหมิ่นเหมือนที่คนอื่น ๆ จะเรียกฮวงว่าไอ้เจ็กหรือเจ็กเผ้าศาลเจ้า

ภาพที่ 1 คุณवादเรียกชื่อสวว่าไอ้เจ็ก

ที่มา: ฉากจากละคร พระนคร 2410 ตอนที่ 1 (one31, 2023, [Video]. YouTube. www.youtube.com)

สว: **เจ็ก** เรียกข้าว่าไอ้**เจ็ก**

คุณवाद: ข้าอุตส่าห์คุยด้วย ยังทำผยของใส่ ไอ้**เจ็ก**

(พระนคร 2410: ตอนที่ 1)

คำว่า “เจ็ก” สะท้อนความสัมพันธ์ไทย-จีนทั้งด้านการแลกเปลี่ยนและความขัดแย้งทางวัฒนธรรม เดิมมาจากคำว่า “อาเจ็ก” ในภาษาจีนแต้จิ๋วที่หมายถึงน้องชายของบิดา แต่เมื่อเข้ามาในสังคมไทยกลับถูกเพี้ยนเสียงและใช้ในเชิงดูหมิ่น อันเนื่องมาจากทัศนคติของคนไทยที่มองพฤติกรรมชาวจีนอพยพบางส่วนว่าไม่สอดคล้องกับชนบทไทย เหตุการณ์นี้จึงสะท้อนให้เห็นถึงพลวัตความสัมพันธ์ไทย-จีนที่มีทั้งการซึมซับวัฒนธรรมและภาษา ตลอดจนการกีดกันและอคติทางสังคมในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

1.1.2 อ้าว คำว่า “อ้าว” เป็นบุรุษสรรพนามบุรุษที่ 1 มักใช้คู่กับบุรุษสรรพนามสื่อ คนจีนใช้แทนตนเองในการพูดกับคนทั่วไป (Waraporn Saengsod, 1989)

ภาพที่ 2 สถานการณ์ที่โนรีกับหลวงนพพกันครั้งแรก

ที่มา: ฉากจากละคร พระนคร 2410 ตอนที่ 7 (one31, 2023, [Video]. YouTube. www.youtube.com).

สว: **อ้าว** เห็นเรือสำเภาเต็มท่าเรือ อาลิมต่างหากยังใจไวบ้าง ไม่อย่างนั้นของเต็มเรือ เรือจะล่มเสีย อาลิม: เป็นอย่างที่คุณว่า พวกอีนะ คอยเตือน**อ้าว**เสมอ เล่นเรือกลับไม่ไหวแล้ว สว กลับไปอยู่ด้วยกันเถอะ

สว: **อ้าว**ช่วยงานหมอบรัดเลย์ทำหนังสือพิมพ์ ช่วยงานศาลเจ้า **อ้าว**ก็มีความสุขแล้ว

(พระนคร 2410: ตอนที่ 7)

จากตัวอย่างนี้ การใช้คำ “อ้าว” เป็นการใช้แทนผู้พูด ซึ่งไม่ว่าบุคคลที่ตนพูดด้วยจะอยู่ในฐานะใด ภาษาจีนก็จะไม่แบ่งเพศและชนชั้นสังคม จะใช้คำว่า “อ้าว” ทั้งผู้พูด จะเห็นได้จากอาลิ้มที่มีอายุมากกว่าฮวง และฮวงที่เป็นนายน้อย ซึ่งสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่อาลิ้มชวนฮวงกลับไปดูแลลูกน้องด้วยกันที่บางปะกง แต่ฮวงปฏิเสธเพราะฮวงอยากดูแลศาลเจ้าเงินให้ดี

1.1.3 ลื้อ

คำว่า “ลื้อ” เป็นบุรุษสรรพนามบุรุษที่ 2 มักใช้คู่กับบุรุษสรรพนามอ้าว คนจีนใช้เรียกคนอื่นทั่ว ๆ ไป (Saengsod, W. 1989)

ภาพที่ 3 ฮวงกินข้าวกับอาลิ้ม

ที่มา: ฉากจากละคร พระนคร 2410 ตอนที่ 9 (one31, 2023, [Video]. YouTube. www.youtube.com).

ฮวง: อาลิ้ม อ้าวฝากลื้อดูแลหมอกับเมียให้อยู่สบาย ตอบแทนที่เขามีน้ำใจให้กับเรา

อาลิ้ม: ได้

ฮวง: อ้าวรู้ละ มือนี่ ลื้อเป็นคนเข้าครัวเอง อร่อยขนาดนี้ ไม่ได้ใจว่าลื้อเป็นคนทำ

อาลิ้ม: รู้ทัน ไปเอาข้าวต้มมาให้ยายน้อยอีก

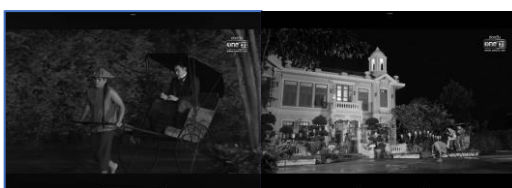
(พระนคร 2410: ตอนที่ 9)

จากตัวอย่างนี้ “ลื้อ” ปรากฏในเหตุการณ์ที่ฮวงฝากการต่อสู้กับพี่น้องของก๊กเอง เพื่อปกป้องพี่น้องไม่ให้ถูกทำร้าย อาลิ้มจึงทำหน้าที่ดูแลชีวิตของฮวง จะเห็นได้ว่าคำว่า “ลื้อ” เป็นสรรพนามในภาษาจีนที่มีลักษณะการใช้เช่นเดียวกับคำว่า “อ้าว” โดยไม่แบ่งเพศและชนชั้นสังคม แม้ว่าอาลิ้มจะมีอายุมากกว่าฮวงก็ตาม การยืมภาษาแต่จิ๋ว สรรพนาม “อ้าว” และ “ลื้อ” เข้ามาใช้ในสังคมไทย สะท้อนถึงความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมไทย-จีนที่ใกล้ชิด เพราะเกิดจากการอยู่ร่วมกันและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนไทยกับชาวจีนโพ้นทะเล โดยคำเหล่านี้ไม่เพียงทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสื่อสาร แต่ยังกลายเป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สะท้อนอัตลักษณ์ความเป็นจีน และแสดงถึงกระบวนการยืมวัฒนธรรมที่ทำให้ภาษาและวิถีชีวิตของทั้งสองชาติเกิดความเชื่อมโยงและหลอมรวมกันในสังคมไทย

1.2 ด้านวิถีชีวิต

1.2.1 การเดินทางด้วยรถลาก

ในสมัยรัชกาลที่ 4 รถลากหรือ “รถเจ๊ก” กลายเป็นอาชีพของแรงงานชาวจีนอพยพที่หนีความอดอยากจากแผ่นดินจีน แต่ต้องเผชิญความทุกข์ยาก รายได้ต่ำ และการกดขี่จากนายจ้างชาวจีนด้วยตนเอง อาชีพนี้สะท้อนถึงความเปราะบางของแรงงานอพยพและความไม่เท่าเทียมภายในสังคมจีน รถลากมีต้นกำเนิดจากญี่ปุ่นที่ดัดแปลงจากเกี้ยว ก่อนแพร่เข้าสู่จีน และถูกนำเข้ามาสยามโดยพระยาโชฎิกกราชเศรษฐี (พุก โชติกพุกกะณะ) ผู้ซื้อมาถวายพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์โปรดให้สั่งเพิ่มจากจีนหลายสิบคันเพื่อพระราชทานแก่เจ้านายและขุนนาง ทำให้รถลากถูกใช้ทั้งในงานราชการและเป็นพาหนะส่วนตัวของผู้มีฐานะ

ภาพที่ 4 คุณพระ โนรีกับยายแถมไปงานเลี้ยงด้วยนั่งรถลาก

ที่มา: ฉากจากละคร พระนคร 2410 ตอนที่ 5 (one31, 2023, [Video]. YouTube. www.youtube.com)

การใช้รถลากปรากฏในเหตุการณ์ที่ครูของโนรีจัดงานเลี้ยง โนรีกับยายแถมก็ได้ถือโอกาสนี้ให้คุณพระกับคุณवादได้เจอกันเป็นครั้งแรก โดยคุณพระ ยายแถม และโนรี 3 คนนี้จึงต้องนั่งรถเจ๊กไป ส่วนคนลากก็จะเป็นคนจีน สอดคล้องกับสมัยรัชกาลที่ 4 ที่มีรถลากเกิดขึ้นแล้ว ยานพาหนะรถเจ๊กได้สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมระดับชนชั้นในสังคมไทย ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นที่มีการแบ่งชนชั้นเป็น 4 ชนชั้น ได้แก่ (1) เจ้านาย พระมหากษัตริย์ หรือผู้ที่สืบเชื้อสายมาจากพระมหากษัตริย์ซึ่งราชสกุลยศ (2) ขุนนาง หรือ ข้าราชการ ได้แก่ สมเด็จเจ้าพระยา เจ้าพระยา พระยา พระ เป็นต้น (3) สามัญชน เป็นคนธรรมดาที่ไม่ใช่เจ้านายหรือนักบวช (4) ทาส คนที่รับใช้อยู่ภายในครัวเรือนชั้นทาส โดยในสถานการณ์นี้ คุณพระเป็นขุนนาง และยายแถมเป็นแม่สื่อที่มีชื่อเสียงในพระนคร เป็นคนมีฐานะ จึงสามารถจ้างรถลากได้

การยืมรถลากเข้ามาในสังคมไทยสะท้อนความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมไทย-จีน เพราะพ่อค้าชาวจีนเป็นผู้นำเข้ามาเผยแพร่และกุลีจีนก็เป็นแรงงานหลักในการให้บริการ ทำให้รถลากกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตชาวสยาม แสดงถึงการที่สังคมไทยเปิดรับสิ่งใหม่ผ่านชาวจีน ก่อให้เกิดความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมไทย-จีนอย่างใกล้ชิด

1.2.2 การใช้ตะเกียบในการรับประทานอาหาร

ตะเกียบมีต้นกำเนิดจากจีนกว่า 3,000 ปี ก่อนจะเผยแพร่ไปยังประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออก เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี เวียดนาม และประเทศไทย ตะเกียบเข้ามาไทยพร้อมกับการอพยพของชาวจีนโพ้นทะเล โดยเฉพาะชาวจีนแต้จิ๋วตั้งแต่สมัยอยุธยา แต่เริ่มแพร่หลายอย่างชัดเจนในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นถึงรัชกาลที่ 4-5 เฉพาะในกลุ่มชาวจีนและร้านอาหารจีน แต่เมื่ออาหารประเภทก๋วยเตี๋ยวซึ่งคนจีนเป็นผู้นำเข้ามาได้รับความนิยม ตะเกียบก็เริ่มเป็นที่คุ้นชินในสังคมไทยมากขึ้น ภายหลังรัฐบาลได้กำหนดให้ใช้ตะเกียบคู่กับช้อนแทนการใช้ตะเกียบกับถ้วยชุปแบบจีนดั้งเดิม กลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของไทย การใช้ตะเกียบของคนจีนจะมีข้อห้าม เช่น ห้ามใช้ตะเกียบพู่หาอาหาร ห้ามถือตะเกียบกลับข้าง เป็นต้น (“Chopsticks in Chinese culture,” n.d) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าตะเกียบเป็นสัญลักษณ์ของจิตวิญญาณแห่งความสามัคคีในวัฒนธรรมจีน และเป็นอุปกรณ์ที่ต้องใช้คู่กัน สื่อถึงการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างผู้คน

ภาพที่ 5 สวมกับอาลิ้มใช้ตะเกียบกินข้าว

ที่มา: ฉากจากละคร พระนคร 2410 ตอนที่ 9 (one31, 2023, [Video]. YouTube. www.youtube.com)

ทั้งนี้ ละครซีรีส์ “พระนคร 2410” ได้มีฉากที่ตัวละครใช้ตะเกียบในการรับประทานอาหาร ดังปรากฏในตอนที่ยกกลับมาดูและลูกน้องต่อที่ก๊ก อาลิ้มจึงรับผิดชอบทำกับข้าวให้นายน้อยกิน พวกเขา กินข้าวโดยใช้ตะเกียบ และมีน้ำชาวางอยู่ข้าง ๆ แสดงให้เห็นถึงการใช้ตะเกียบที่เป็นอุปกรณ์ในการรับประทานอาหารของชาวจีน และได้เข้ามาเผยแพร่ในสังคมไทยโดยกลุ่มชาวจีนอพยพ ปัจจุบันตะเกียบได้กลายเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งบนโต๊ะอาหารของคนไทยไปแล้ว

2. ภาพสะท้อนความสัมพันธ์การปรับตัววัฒนธรรมไทย-จีน

การปรับตัวของวัฒนธรรมไทย-จีนคือ เมื่อชาวจีนมาอยู่ในสังคมไทยก็จะมีการปรับตัว ด้านการแต่งกาย ด้านอาหารการกิน และวัฒนธรรมภายใต้บริบทสังคมไทยเพื่อให้คนจีนสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับคนไทยได้อย่างกลมกลืน โดยไม่จำเป็นต้องละทิ้งเอกลักษณ์ดั้งเดิมของตนเอง แต่สามารถปรับตัวให้เข้ากันได้ จากการศึกษาละครซีรีส์พระนคร 2410 ผู้วิจัยพบภาพสะท้อนความสัมพันธ์การปรับตัววัฒนธรรมไทย-จีนที่มีลักษณะเด่น ดังนี้

2.1 การแต่งกาย

ในสมัยราชวงศ์ชิงหรือที่รู้จักกันในสมัยชาวแมนจูซึ่งเป็นราชวงศ์สุดท้ายที่ได้ปกครองแผ่นดินจีนและมีการแต่งกายที่เป็นอัตลักษณ์ของตนเองอย่างชัดเจน โดยเฉพาะทางทรงผมของผู้ชายที่จะโกนผมหน้าและถักเปียยาวไปข้างหลัง โดยเสื้อผ้าผู้ชายจะเน้นเสื้อคลุมยาวเป็นเสื้อแจ็คเก็ตแบบจีน (褂) หรือที่เรียกว่าหม่ากว่าเสื้อชั้นในแบบยึดลักษณะเป็นเสื้อกล้าม (马甲) (“Chinese Costume Culture,” 2019)

ตัวละคร “ฮวง” คือตัวละครคนไทยเชื้อสายจีนที่เป็นนายน้อยก๊กชิงจึง แต่ปลอมตัวเป็นคนเผ่าตาลเจ้าจีนการแต่งกายของฮวงก็มีลักษณะคล้ายกับชายจีนในยุคสมัยราชวงศ์ชิง ที่ผู้ชายชาวบ้านจะสวมเสื้อหม่ากว่า คาดเข็มขัดยาวถึงสะดือ แขนเสื้อตรงและไม่มีปกเสื้อแต่มีรังคัมใหญ่ผ่าหน้า กางเกงขายาวทรงหลวม ๆ สวมใส่สไบ (“Chinese Costume Culture,” 2019)

ภาพที่ 6 การแต่งกายของฮวง

ที่มา: จากละคร พระนคร 2410 ตอนที่ 7 (one31, 2023, [Video]. YouTube. www.youtube.com)

จากฮวง คือตัวละครคนไทยเชื้อสายจีน จากการศึกษาได้พบว่า ในช่วงต้นของราชวงศ์ชิงชายจีนต้องโกนผมเกือบทั้งศีรษะโดยเหลือเพียงด้านท้ายเท่าเหรียญกษาปณ์ทองแดง เมื่อเวลาผ่านไปจึงมีการผ่อนปรนให้เหลือผมด้านหลังมากขึ้นจนเกือบครึ่งศีรษะไว้ผมแบบหางเปียข้างหลังรวบเป็นเส้นเดียวและยาวเรียกว่า “เปี่ยนจี้” (biànzǐ) หรือ “ซอนโกโฮ” (Hongkangwan, E. n.d) แต่ตัวละครฮวงไม่ได้โกนผมครึ่งศีรษะยังเก็บผมไว้ทั้งศีรษะ เนื่องจากเป็นละคร จึงมีการดัดแปลง ทำให้บุคลิกภาพของตัวละครนี้ดูดี

2.2 วันตรุษจีน

วันตรุษจีนหรือวันขึ้นปีใหม่ของชาวจีนถือเป็นวันสำคัญและมีการสืบทอดมาอย่างยาวนานเป็นประเพณีที่สำคัญของชาวจีนทุกชาติพันธุ์ เทศกาลวันตรุษจีนมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ โดยในวันนั้นชาวจีนจะมีพิธีกรรมการเซ่นสรวงบูชาฟ้าดินที่ถือว่าเป็นเทพเจ้าที่สำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความเป็นสิริมงคลให้แก่ตนเองและชุมชน นับว่าเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมที่สำคัญที่ชาวจีนปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาจวบจนปัจจุบัน

ทั้งนี้ การไหว้ฟ้าดินของชาวจีนมักจะไหว้ในตอนเช้าและตั้งเครื่องเช่นไหว้หน้าบ้าน โดยสิ่งของที่ใช้ในการไหว้และเครื่องตกแต่งมักนิยมเป็นสีแดง เพราะถือว่าเป็นสิริมงคล ในพิธีกรรมการไหว้ฟ้าดินนี้จะมีกระดาษไหว้เป็นส่วนสำคัญที่ชาวจีนเชื่อว่าจะนำมาซึ่งความร่ำรวย มั่งมีศรีสุข และสุขภาพแข็งแรง

ภาพที่ 7 วันมงคลจีน

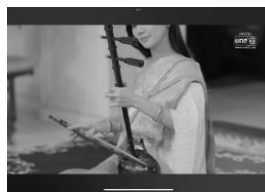
ที่มา: ฉากจากละคร พระนคร 2410 ตอนที่ 10 (one31, 2023, [Video]. YouTube. www.youtube.com)

ทั้งนี้ชาวจีนจะนิยมประดับโคมไฟเป็นคู่ เพราะเชื่อว่าสิ่งดี ๆ มาเป็นคู่และเมื่อเสร็จสิ้นการเซ่นไหว้แล้วทุกคนจะรับประทานอาหารร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับเหตุการณ์ในละครซีรีส์ “พระนคร 2410” ที่อาลิ้มได้พาโนรีและคุณพระเข้าร่วมพิธีเซ่นไหว้ และในตอนเย็นได้ร่วมรับประทานอาหารกัน ซึ่งความงามของโนรีที่แต่งกายด้วยชุดจีนอย่างสวยงาม ทำให้อาลิ้มได้กล่าวชมในสำนวนที่ว่า “มัจฉาจุมวารี” ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

วันตรุษจีนในสมัยรัชกาลที่ 4 สะท้อนความสัมพันธ์ไทย-จีนผ่านการที่ชาวจีนโพ้นทะเลยังคงรักษาพิธีกรรมไหว้เจ้าและบรรพบุรุษไว้ครบถ้วน โดยรัฐไทยเปิดกว้างให้ประกอบพิธีได้อย่างเสรี ขณะเดียวกันตรุษจีนยังส่งผลด้านเศรษฐกิจ เพราะเป็นช่วงจับจ่ายซื้อของไหว้และสินค้าต่าง ๆ ทำให้คนไทยเริ่มมีส่วนร่วมในกิจกรรมการค้า อีกทั้งยังมีการปรับตัวของประเพณี เช่น การทำความสะอาดบ้านและการกินอาหารร่วมกัน จนกลายเป็นการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันแนบแน่นระหว่างไทย-จีนในยุคนั้น

2.3 เครื่องดนตรีไทย

นับตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 ทรงปกครองบ้านเมืองทำให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองในทุก ๆ ด้าน ซึ่งก็รวมถึงด้านดนตรีที่เป็นยุคทองของดนตรีไทย มีบรรดาครูอาจารย์ผู้มีฝีมือเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ เมื่อปี พ.ศ. 2378 รัชกาลที่ 4 อนุญาตให้ประชาชนเล่นดนตรีได้ ทำให้การเรียนขับร้องดนตรีกระจายไปสู่ชนบทมากขึ้น คนที่มีความสามารถในทางด้านเล่นเครื่องดนตรีก็จะมีโอกาสที่เข้าไปอยู่ในวังหรือบ้านของขุนนาง ซึ่งเครื่องดนตรีไทยมีหลายชนิด เช่น จะเข้ โทน รำมะนา ซออู้ เป็นต้น ละครซีรีส์ “พระนคร 2410” ได้ฉายภาพการเล่นดนตรีไทยของตัวละครคุณवाद

ภาพที่ 8 คุณवादเล่นเครื่องดนตรีซอ

ที่มา: จากละคร พระนคร 2410 ตอนที่ 5 (one31, 2023, [Video]. YouTube. www.youtube.com)

จากตัวอย่างนี้การเล่นซอเกิดขึ้นในเหตุการณ์ที่มีชนนารีจัดงานเลี้ยงและมีการแสดงที่ชาวไทยเล่นเครื่องดนตรีไทย คุณवादได้เล่นซออยู่ในงาน ทำให้ทุกคนชื่นชมว่าไพเราะ ซอ เป็นซอ 2 สาย มีเสียงทุ้มต่ำ ตัวกะโหลกซอทำด้วยกะลามะพร้าว แต่ใช้กะลามะพร้าวพันธุ์ซอ ในสมัยรัตนโกสินทร์ ซอได้รับการพัฒนาให้มีขนาดและรูปร่างที่ใหญ่ขึ้น เสียงมีความไพเราะยิ่งขึ้น โดยมีการปรับปรุงส่วนประกอบต่าง ๆ ของซอ เช่น คันซอ คันชัก และสายซอ (U-Pho, T. 1980) นอกจากนี้ ช่วงรัชสมัยรัชกาลที่ 4 เริ่มนิยมแต่งเพลงทยอย และเพลงสามชั้นกันอย่างแพร่หลาย นับเป็นความก้าวหน้าใหม่ในวงการดนตรีไทย

ซึ่งซอเป็นเครื่องดนตรีจีนที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในวงดนตรีไทยปรับรูปแบบการเล่นให้เข้ากับท่วงทำนองและดนตรีไทย ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางศิลปะและวัฒนธรรมระหว่างไทยและจีน การนำซอเข้ามาไม่ได้เป็นเพียงการยืมเครื่องดนตรีแต่ยังสะท้อนถึงสังคมไทยมีการยอมรับวัฒนธรรมจีนในวิถีชีวิตและงานศิลปะไทยอย่างกลมกลืน

3. การผสมผสานความสัมพันธ์วัฒนธรรมระหว่างไทย-จีน

การผสมผสานความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมไทย-จีน หมายถึง การมีวัฒนธรรมจีนอยู่ในสังคมไทย ซึ่งวัฒนธรรมจีนนั้นเป็นที่รับรู้ของคนไทยโดยทั่วไป ทั้งนี้การผสมผสานจะมีทั้งรูปแบบเดิมของวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมจีน การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย-จีน และการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทย-จีน จนทำให้เกิดเอกลักษณ์เฉพาะของวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีน สามารถแบ่งได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

3.1 วัฒนธรรมไทย

3.2 วัฒนธรรมจีน

3.1 วัฒนธรรมไทย

3.1.1 ด้านการแต่งกายแบบไทยดั้งเดิม

จากการศึกษา พบว่า การแต่งกายของตัวละครในละครซีรีส์ “พระนคร 2410” โดยส่วนใหญ่เป็นแบบการแต่งกายไทยประยุกต์ ซึ่งในสมัยรัชกาลที่ 4 มีการทำสนธิสัญญาเบาว์ริงกับอังกฤษ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย เนื่องด้วยมีการรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาในพระนครเป็นครั้งแรก รวมทั้งวัฒนธรรมด้านการแต่งกายที่มีวิวัฒนาการเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแต่งกายของข้าราชการหรือขุนนางที่ต้องสวมเสื้อเข้าเฝ้าทุกคน โดยจะมีลักษณะเป็นเสื้อกระบอกเหมือนเสื้อบาต้าที่มีลักษณะ

เสื้อผ้าอก คอแหลมตัน ไม่มีปก แขนยาวตรง การไว้ผมของชายไทยในสมัยนี้ เริ่มมีการเปลี่ยนแปลง แม้ว่า
จะยังคงไว้ทรงมหาดไทยอยู่ แต่เมื่อรัชกาลที่ 4 โปรดให้ส่งทูตไปยุโรป จึงสั่งให้เลิกไว้ผมทรงมหาดไทย และ
เปลี่ยนเป็นไว้ผมแบบยุโรป แต่เมื่อคณะทูตกลับมาถึงพระนครก็ตัดผมมหาดไทยตามเดิม อย่างไรก็ตาม
เราต้องยอมรับว่ารัชกาลที่ 4 ทรงริเริ่มการไว้ผมสมัยใหม่แบบฝรั่ง (Thongkhruema, C. n.d) ลักษณะการ
ไว้ทรงผมดังกล่าวสอดคล้องกับตัวละครชายในเรื่อง เช่น คุณพระ ที่จะไว้ทรงผมแบบฝรั่ง

นอกจากนี้แล้ว การแต่งกายนอกเครื่องแบบของตัวละครชายยังสอดคล้องกับการแต่งกายในยุค
สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น กล่าวคือ ชายจะนุ่งโจงกระเบน ใส่เสื้อคอปิด แขนยาว มีผ้าคาดเอว ซึ่งการ
แต่งกายของคุณพระก็มีลักษณะดังกล่าวเช่นกัน

ภาพที่ 9 คุณพระนอกเครื่องแบบ

ที่มา: ฉากจากละคร พระนคร 2410 ตอนที่ 1 (one31, 2023, [Video]. YouTube. www.youtube.com)

ส่วนการแต่งกายของสตรีในยุคสมัยนี้จะยังคงเป็นแบบไทยดั้งเดิมและไทยประยุกต์ จากการศึกษา
ละครซีรีส์ “พระนคร 2410” พบการแต่งกายของตัวละครหญิงดังนี้

จากการศึกษาตัวละครโนรี พบว่าโนรีที่เป็นนางเอกของเรื่องเป็นลูกครึ่งไทย-ฝรั่ง แต่ได้รับการเลี้ยง
ดูจากยายแถม และได้ศึกษากับมิชชันนารี จึงทำให้ได้เรียนรู้ถึงวิธีการแต่งกายแบบตะวันตก ซึ่งลักษณะ
การแต่งกายของโนรีจะมีหลายรูปแบบ โดยส่วนใหญ่จะสวมเสื้อห่มสไบ นุ่งโจงกระเบน สวมรองเท้าว
ไว้ผมยาว ซึ่งสอดคล้องกับในสมัยรัชกาลที่ 4 ที่ได้รับอิทธิพลตะวันตก คือสวมเสื้อคอกลม ปิดคอ แขนยาว
ทรงกระบอก รัดรูป นุ่งผ้าลาย โจงกระเบนทับเสื้อ คาดแพร ห่มสไบเฉียงทับตัวเสื้ออีกทีหนึ่ง

ภาพที่ 10 การแต่งกายนอกเครื่องแบบของโนรี

ที่มา: ฉากจากละคร พระนคร 2410 ตอนที่ 1 (one31, 2023, [Video]. YouTube. www.youtube.com)

ใส่เสื้อแขนยาวทรงกระบอก เสื้อคอกลมรัดรูป นุ่งโจงกระเบนทับเสื้อ ห่มสไบเฉียงทับตัวเสื้อ
แต่มีความแตกต่างที่โนรีสวมรองเท้าและไว้ผมยาว สันนิษฐานว่าสังคมไทยเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงจากการ

ได้รับอิทธิพลทางตะวันตก นอกจากนี้โนรีเป็นลูกครึ่งและเคยศึกษาภาษาอังกฤษกับมิชชันนารี จึงได้รับอิทธิพลการไว้ทรงผมแบบฝรั่ง

จากการศึกษาการแต่งกายของตัวละครชาย-หญิงในละครซีรีส์ “พระนคร 2410” ทำให้ได้เห็นภาพการสะท้อนวัฒนธรรมด้านการแต่งกายในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นรัชกาลที่ 4 ว่า การเข้าเฝ้าเริ่มมีการสวมเสื้อเพื่อแสดงออกถึงความเท่าเทียมกับนานาประเทศในตะวันตก รวมทั้งการแต่งกายของผู้หญิงที่สะท้อนให้เห็นถึงการแพร่ขยายทางวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้าสู่ประเทศสยามในขณะนั้น อีกทั้งทำให้เห็นว่าการติดต่อกับชาวต่างชาติส่งผลให้วัฒนธรรมไทยมีการผสมผสานกับวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน

3.1.2 ด้านการใช้ภาษาผ่านบทสนทนา

จากการศึกษาลักษณะการใช้ภาษาไทย แสดงออกให้เห็นถึงลักษณะที่โดดเด่นในการใช้ภาษาของสังคมไทยโดยเฉพาะการใช้คำบุรุษสรรพนาม ในภาษาไทยมีคำสรรพนามเป็นจำนวนมาก และมีการแยกใช้ตามปัจจัยทางสังคมที่แตกต่างกันไป จากการศึกษาลักษณะการใช้ภาษาในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นรัชกาลที่ 1-4 พบได้ดังต่อไปนี้

1. การใช้คำสรรพนาม: คำที่ใช้แทนนามในประโยคสื่อสาร เราใช้คำสรรพนามเพื่อไม่ต้องกล่าวคำนามซ้ำ ๆ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ (1)

1.1 อีฉั่น

คำ “อีฉั่น” เป็นสรรพนามบุรุษที่ 1 ผู้น้อยใช้พูดกับผู้ใหญ่ หรือใช้พูดกับผู้ที่มีฐานะเสมอกัน เป็นคำสุภาพ (Saengsod, W. 1989)

ภาพที่ 11 เจ้าพระยาปรีชาดิวงศ์สื่อสารเรื่องชกคู่กับแม่สื่อยายแถม

ที่มา: ฉากจากละคร พระนคร 2410 ตอนที่ 1 (one31, 2023, [Video]. YouTube. www.youtube.com)

ยายแถม: อีฉั่นไหวเจ้าคะ

เจ้าพระยาปรีชาดิวงศ์: ไหวจะแม่ ลูกขึ้นมา นั่งข้างบนเถอะ ไม่ต้องมีพิธีตองอะไร ข้าเข้าเรื่องเลยก็แล้วกันนะ บางกอกรีกเดอ (ชื่อไทย: หนังสือจดหมายเหตุ) หมอบรัดเลย์เขียนขึ้นชมแม่ว่า เป็นแม่สื่อแม่ชกฝีมือฉกาจแห่งพระนคร

ยายแถม: หมอบรัดเลย์ก็เขียนเกินตัวเจ้าคะ **อิฉัน**ก็ไม่ใช่ศิษย์ไปกว่าแม่สื่ออื่นหรอก เพียงแต่ไม่เคยพลาดเจ้าคะ

เจ้าพระยาปรีชาติวงศ์: ที่ตามตัวมานี้เยี่ยงยากจะจางวานให้แม่เป็นแม่สื่อแม่ชักให้ข้า

(พระนคร 2410: ตอนที่ 1)

จากตัวอย่างนี้ **“อิฉัน”** ปรากฏในเหตุการณ์ที่ลุงของคุณพระที่ชื่อเจ้าพระยาปรีชาติวงศ์ จ้างแม่สื่อมายายแถมมาช่วยจับคู่ให้กับหลานชายคุณพระของตัวเอง ซึ่งเจ้าพระยาปรีชาติวงศ์เป็นผู้ที่อยู่ชนชั้นขุนนาง ตอนยายแถมคุยกับเจ้าพระยาปรีชาติวงศ์ เริ่มต้นยายแถมนั่งกับพื้น ใช้คำสุภาพ เช่น **“อิฉัน”** แสดงฐานะของตนเองและเป็นการยกย่องเกียรติให้ผู้ใหญ่

ตัวอย่างที่ (2)

1.2 ข้า

คำว่า **“ข้า”** เป็นสรรพนามบุรุษที่ 1 แทนตัวผู้พูด ที่ผู้ใหญ่ใช้พูดกับผู้น้อย (Saengsod, W. 1989)

ภาพที่ 12 ยายแถมปลอบใจหลานโนรี

ที่มา: ฉากจากละคร พระนคร 2410 ตอนที่ 5 (one31, 2023, [Video]. YouTube. www.youtube.com)

โนรี: ฉันขอโทษยายนะจ๊ะ

ยายแถม: เอ็งจะมาขอโทษข้าเรื่องอะไร

โนรี: ความเขลาของฉัน ฉันทำให้งานยายล่ม ฉันไม่อาจรักษาคำพูดที่จะเป็นแม่สื่อชักคู่หาเงินเลี้ยงดูยาย แต่ฉันทำลายชื่อเสียงของยาย

ยายแถม: ข้าไม่รับคำขอโทษจากเอ็งหรอก เอ็งอาสาช่วยข้าด้วยหวังดี ผิดนี้ให้ถือเป็นครู ถ้าเอ็งจะเจริญรอยเป็นแม่สื่อ เอ็งก็ต้องเรียนรู้อีกผิดพลาด แล้วก็เริ่มต้นเสียใหม่

โนรี: ฉันอาจไม่มีโอกาสแก้ไข เขารังเกียจฉันจนอาจเปลี่ยนใจไม่คบหาคุณवादอีกแล้ว

(พระนคร 2410: ตอนที่ 5)

จากตัวอย่างนี้เห็นได้ว่า ยายแถมส่งสารหลานของตัวเอง ปลอบใจโนรี ให้เข้มแข็ง ยายแถมเป็นผู้ใหญ่ เมื่อคุยกับโนรี ก็จะใช้ “ข้า” แทนตัวเอง โดยมีน้ำเสียงที่แสดงความรักและความเห็นใจให้กับโนรี และปัจจุบันการใช้คำว่า “ข้า” ยังพบเห็นได้ทั่วไปในสังคมไทยแม้ว่าปัจจุบันนี้ผู้คนก็ไม่นิยมใช้กัน แต่จะใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 คือ “ผม” “ฉัน”

ในสมัยรัชกาลที่ 4 คนไทยยังคงรักษาระบบสรรพนามที่สะท้อนลำดับชั้น และความรู้สึกตามค่านิยมไทย แม้ในสังคมจะมีชาวจีนอพยพจำนวนมากและนำภาษาจีนแต่จิวเข้ามาใช้ แต่ภาษาไทยดั้งเดิมยังคงเป็นภาษาหลักในการสื่อสารทางการและในราชสำนัก ขณะเดียวกันก็เปิดรับคำจีนในชีวิตประจำวัน การดำรงอยู่ของสรรพนามไทยจึงแสดงถึงการรักษาเอกลักษณ์ไทย พร้อมกับการอยู่ร่วมและผสมผสานกับวัฒนธรรมจีน

1.3 การใช้สำนวน

สำนวนไทยมีเกิดจากมูลเหตุต่าง ๆ เป็นต้นว่า เกิดจากการกระทำ เกิดจากความประพฤติ เกิดจากการเล่น และอะไรต่ออะไรอื่น ๆ อีกมาก พูดเตือนสติให้คิดก็มีต่าง ๆ กัน (True Plook Panya Team, 2022) ผู้วิจัยสังเกตว่าในละครเรื่อง “พระนคร 2410” มีการใช้สำนวนอยู่ด้วยกับหลายสถานการณ์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ (3)

1.4 กำแพงมีหู ประตูมีช่อง

กำแพงมีหู ประตูมีช่อง มีหมายความว่า การพูดหรือทำอะไรต้องระมัดระวัง เพราะแม้จะดูเหมือนว่าปกปิดมิดชิด คืออยู่ในกำแพงหรือปิดประตูแล้ว ก็ยังอาจมีคนล่วงรู้ได้ (Smoi, 2010)

ภาพที่ 13 สภาและสร้อยพูดจาเรื่องร้ายของโนรีในลับหลัง

ที่มา: จากจากละคร พระนคร 2410 ตอนที่ 2 (one31, 2023, [Video]. YouTube. www.youtube.com)

สร้อย: แม่จ๋า ลูกค้าที่หอนางโลม น่าจะลากไปมัดต่อเครื่องที่เรือนมั้งจ๊ะ แม่ดูสิจ๊ะ ทำทางจะไม่ได้
หลับไม่ได้นอน เสื้อผ้าก็ดูยับ หน้าตาก็อมแมม

โนรี: เอ็งหยุดพาลามเสียเดี๋ยวนี้

สา: เดี่ยวๆ ไปรณเขาบอกว่า กำแพงมีหู ประตูมีช่อง

โนรี: น้ำสาไม่ต้องโยนถึงแม่ฉัน

(พระนคร 2410: ตอนที่ 2)

จากบริบทในละครซีรีส์ สาและสร้อยคุยกันเกี่ยวกับเรื่องโนรีที่ไม่ใช่หลานแท้ ๆ ของยายแถม ทั้งนี้ การใช้สำนวน “กำแพงมีหู ประตูมีช่อง” สะท้อนให้เห็นถึงสังคมไทยที่นิยมพูดจาคล่องจองเป็นเจ้าบท เจ้ากลอน และสะท้อนให้เห็นถึงสภาพบ้านเมืองของสังคมไทย ในอดีตจะมีช่องลมช่องหน้าต่างจำนวนมาก ตามสภาพสังคมไทยที่อาศัยตามธรรมชาติในการดำรงชีพ และนำเอาสภาพแวดล้อมมาเป็นสำนวน “กำแพงมีหู ประตูมีช่อง” (Smoi, 2010)

“กำแพงมีหู ประตูมีช่อง” สำนวนนี้สอดคล้องกับคติจีนที่เน้นความระมัดระวังในการใช้คำพูด เนื่องจากสังคมจีนให้ความสำคัญกับการรักษาเกียรติยศ และหลีกเลี่ยงการสร้างความเสี่ยงต่อชื่อเสียงของตนและครอบครัว

ตัวอย่างที่ (4)

ดูช้างให้ดูที่หาง ดูนางให้ดูที่แม่

ดูช้างให้ดูที่หาง ดูนางให้ดูที่แม่ มีความหมายว่าให้พิจารณาลักษณะบุคคลหรือหญิงที่จะเลือกเป็นคู่ครองโดยดูจากแม่ เพราะลูกมักมีนิสัยใจคอคล้ายแม่ (Kasri, N. 2023)

ภาพที่ 14 สาและสร้อยใส่ร้ายโนรีอยู่หน้าพวกชาวบ้าน

ที่มา: ฉากจากละคร พระนคร 2410 ตอนที่ 2 (one31, 2023, [Video]. YouTube. www.youtube.com)

สา: อู๊ย มิใช่โจร แล้วดีก็ ๆ คำคืนเอ็งถึงไม่กลับเรือนสะนางสร้อย บอกแม่สิ

สร้อย: แม่จ๋า ลูกค้าที่หอนางโหม่นาจะลากไปมัดต่อเครื่องที่เรือนมั้งจ๊ะ แม่ดูสิจ๊ะ ท่าทางจะไม่ได้

หลับไมได้นอน เสื้อผ้าก็ดูยับ หน้าตาก็มอมแมม

โนรี: เอ็งหยุดพาลามเสียเดี๋ยวนี้

สา: เดี่ยว ๆ ไปราชนเขาบอกว่า **ดูช้างให้ดูที่หาง ดูนางให้ดูที่แม่**

โนรี: น้ำสาไม่ต้องโยงถึงแม่ฉัน

(พระนคร 2410: ตอนที่ 2)

จากบริบทในละครซีรีส์ สำนวน “ดูช้างให้ดูที่หาง ดูนางให้ดูที่แม่” สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะสังคมไทยที่ “แม่” จะเป็นบุคคลสำคัญในการเลี้ยงดูลูก ดังนั้นหากลูกได้รับการอบรมสั่งสอนที่ดีจะสะท้อนให้เห็นถึงพ่อแม่ ส่วน “ดูช้างให้ดูที่หาง” เพราะช้างเป็นสัญลักษณ์ของชาติไทย สำนวนนี้นำเอาสิ่งแวดล้อมทางสังคมมาสร้างสำนวนที่ให้ความหมายลึกซึ้ง และบ่งบอกถึงพฤติกรรมของคนได้ (Kasri, N. 2023)

สำนวนเป็นเครื่องมือให้เห็นความสามารถของการใช้ภาษา การวางเรียงถ้อยคำ การรวมความยาว ๆ ให้สั้น อาจใช้เป็นเรื่องตลกให้คนเรามีความรอบคอบ และเป็นสิ่งสำคัญที่แสดงให้เห็นวิถีการดำเนินชีวิตของคนในอดีต สำนวนเหล่านี้มิได้เป็นเพียงถ้อยคำสอนใจของสังคมไทย แต่ยังมีแนวคิดและค่านิยมที่ใกล้เคียงกับวัฒนธรรมจีน

3.1.3 ด้านวิถีชีวิต

3.1.1 การเดินทาง

คนไทยใช้ชีวิตอยู่กับสายน้ำ และให้ความสำคัญกับแม่น้ำลำคลองมาตลอด ด้วยลักษณะภูมิประเทศที่มีการใช้แม่น้ำเป็นแหล่งหล่อเลี้ยงชีวิต และประชาชนตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่ริมแหล่งน้ำวิถีชีวิตของคนไทยในอดีตจึงใช้แม่น้ำลำคลองเป็นทางสัญจร และการคมนาคมขนส่ง

การเดินทางของชาวสยามในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น มักนิยมเดินทางด้วยเรือ ในละครเรื่อง “พระนคร 2410” ก็มีหลาย ๆ ฉากที่แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตด้วยการใช้เรือเป็นพาหนะในการเดินทางผ่านตัวละครในเรื่องที่ได้ใช้เรือสัญจรไป-มา

ภาพที่ 15 ให้เห็นถึงการเดินเรือในสยาม

ที่มา: จากละคร พระนคร 2410 ตอนที่ 1 (one31, 2023, [Video]. YouTube. www.youtube.com)

ดังที่ปรากฏในเหตุการณ์ พ่อค้าจะค้าขายตามแม่น้ำลำคลอง ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ละครซีรีส์ “พระนคร 2410” ได้สะท้อนให้เห็นว่าตั้งแต่สมัยอดีตจวบจนรัตนโกสินทร์ตอนต้นมีแม่น้ำที่ถือว่าเป็นเส้นทางเล็ดใหญ่ในการหล่อเลี้ยงทุกวิถีชีวิตในสังคม โดยจะมีการสร้างบ้านเรือนใกล้ริมน้ำ ใช้แม่น้ำเป็นเส้นทาง

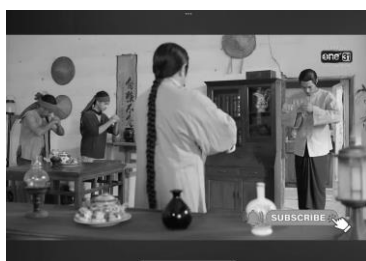
การสัญจรไปมา และการค้าขายทางน้ำ โดยมีสินค้าต่าง ๆ มากมายจำหน่ายบนเรือ เช่นสุราฝิ่น เกลือ หอม กระเทียม เสื้อผ้า เพื่อนำไปขายในท้องถิ่นต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้วิถีชีวิตของคนไทยในอดีตมีความสัมพันธ์กับแม่น้ำโดยมีเรือเป็นพาหนะที่สำคัญ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ และในด้านการคมนาคมขนส่งสินค้า

3.1.2 วัฒนธรรมจีน

จากละครซีรีส์ “พระนคร 2410” ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์วัฒนธรรมไทย-จีนในสังคมไทย ซึ่งได้เห็นฉากต่าง ๆ ที่มีองค์ประกอบความเป็นจีน อย่างเช่น การทักทายเคารพแบบจีน การเขียนพู่กันจีน การเลีฟชาของจีน การตกแต่งบ้าน เป็นต้น

3.2.1 การทักทายแบบจีน

ในละครซีรีส์ “พระนคร 2410” พบลักษณะการทักทายแบบจ้าวอี้ ตอนที่อาลิ้มได้พบกับสวงที่เป็นนายน้อยของเขา และสวงได้ทักทายตอบ การทักทายแบบนี้ มีอายุมากกว่าหรือน้อยกว่าจะใช้ลักษณะทักทายที่คล้ายกัน แต่ถ้าเป็นคนที่มีวัยวุฒิหรือฐานะที่ต่ำกว่า ต้องโค้งตัวต่ำกว่าผู้ที่วัยวุฒิที่สูงและฐานะดีกว่า การแสดงความเคารพและมีความสุภาพการทักทายแบบจ้าวอี้เมื่อสวงกับลูกน้องทำ ทำโดยมือซ้ายบังมือขวา และลูกน้องที่มีฐานะที่ต่ำกว่านายน้อยสวง และสวงมาอายุน้อยกว่าอาลิ้ม ก็จะลงตัวต่ำกว่า แสดงความเคารพให้กับนายน้อย สะท้อนให้เห็นถึงความถ่อมตนและวัฒนธรรมที่เด่นชัดของจีน (“Chinese greetings in the Zuo Yi style,” n.d)

ภาพที่ 16 การทักทายแบบจีน

ที่มา: จากจากละคร พระนคร 2410 ตอนที่ 7 (one31, 2023, [Video]. YouTube. www.youtube.com)

ในสมัยรัชกาลที่ 4 ชาวจีนนำวัฒนธรรมการแสดงมารยาทของชาวจีน เช่น การไหว้แบบประสานมือ (จ้าวอี้) มาปฏิบัติในสังคมไทย โดยเฉพาะในชุมชนชาวจีนและตลาดการค้า ขณะเดียวกันคนไทยที่มีปฏิสัมพันธ์กับชาวจีนก็ค่อย ๆ เรียนรู้หรือหยิบยืมรูปแบบการทักทายเหล่านั้นมาใช้ในบางโอกาส ซึ่งสะท้อนถึงการอยู่ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม เมื่อวัฒนธรรมการทักทายจีนแทรกซึมเข้ามาในสังคมไทย ยิ่งตอกย้ำว่าความสัมพันธ์ไทย-จีนในสมัยรัชกาลที่ 4 เป็นอย่างดี

3.2.2 การเสิร์ฟชา ต้มชาของจีน

วัฒนธรรมการต้มชาของชาวจีนมีประวัติศาสตร์อันยาวนานและมีความลึกซึ้ง ในสมัยราชวงศ์ชิง ชาได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของผู้คน ร้านน้ำชาได้ปรากฏขึ้นในเมืองต่าง ๆ และการเสิร์ฟชาก็เป็นประเพณีพื้นบ้านในประเทศจีนมาตั้งแต่สมัยโบราณ ชาบ้านจะเสิร์ฟชาให้แขกเพื่อแสดงความเคารพต่อพวกเขา

ภาพที่ 17 ฮวงเสิร์ฟชาให้อาลิม

ที่มา: ฉากจากละคร พระนคร 2410 ตอนที่ 7 (one31, 2023, [Video]. YouTube. www.youtube.com)

ดังที่ปรากฏในตอนนี้อาลิมได้มาพบกับฮวงที่ศาลเจ้า ฮวงได้เสิร์ฟน้ำชาให้อาลิมในฐานะแขกผู้มาเยือนและเป็นการให้ความเคารพ แม้ว่าฮวงจะมีอายุน้อยและมีฐานะนายน้อยของอาลิม แต่ฮวงก็ใส่ใจเคารพดังญาติผู้ใหญ่

จากการศึกษาได้พบว่าน้ำชาเป็นสัญลักษณ์สำคัญของการต้อนรับแขกและการสร้างสัมพันธไมตรีในวัฒนธรรมจีน เมื่อชาวจีนอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในสยาม ก็นำธรรมเนียมการเสิร์ฟชาเข้ามาด้วย และถูกใช้แพร่หลายในตลาด โรงน้ำชา รวมถึงบ้านเรือนของคนจีน ต่อมาคนไทยที่ติดต่อกับชาวยุโรปหรือมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชาวจีนก็นำธรรมเนียมนี้มาปรับใช้ในสังคมไทย โดยเฉพาะในแวดวงการค้าและการเจรจาธุรกิจ จึงแสดงให้เห็นว่าการเสิร์ฟชาไม่เพียงเป็นวัฒนธรรมการดื่ม แต่ยังเป็นการผสมผสานวัฒนธรรมไทย-จีนในรัชกาลที่ 4 อีกด้วย

จากการศึกษาละครซีรีส์เรื่อง “พระนคร 2410” จะเห็นได้ว่า แม้ว่าจะเป็นละครไทยที่ต้องการสะท้อนให้เห็นถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) แต่ละครยังได้สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของชาวจีนในยุคสมัยดังกล่าวด้วย ซึ่งทำให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของชาวจีนที่อพยพมาอยู่ในสังคมไทยได้อย่างชัดเจน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ได้รับรู้วัฒนธรรมไทย-จีนในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
2. ได้รับรู้การนำเสนอภาพของศิลปวัฒนธรรมผ่านละครซีรีส์ไทย เข้าใจถึงมุมมอง และการสะท้อนวัฒนธรรมของสื่อ ข้อมูลที่ได้นี้จะ เป็นพื้นฐานในการนำมาพิจารณาถึงบทบาทของสื่อต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยจีน

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

สรุปผล

จากการศึกษาละครซีรีส์เรื่อง “พระนคร 2410” นี้ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้ (1) ภาพสะท้อนความสัมพันธ์ด้านการยืมวัฒนธรรมไทย-จีน (2) ภาพสะท้อนความสัมพันธ์ด้านการปรับตัวของวัฒนธรรมไทย-จีน (3) การผสมผสานความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมไทย-จีน รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การยืมวัฒนธรรมไทย-จีน

คนไทยยืมคำศัพท์ ภาษาพูด และสำนวนจากภาษาจีนแต่จีวมาใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น เจ๊ก เจี้ยะ อ้าว ลื้อ รวมถึงสำนวนจีนต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นถึงการถ่ายทอดทางภาษา นอกจากนี้ยังยืมวิถีชีวิต เช่น การใช้รถลากที่มีชาวจีนเป็นแรงงาน และการใช้ตะเกียบในการรับประทานอาหาร แสดงถึงการเปิดรับวัฒนธรรมจีนที่เข้ามาผสมในสังคมไทย

2. การปรับตัววัฒนธรรมไทย-จีน

ชาวจีนปรับตัวเข้ากับสังคมไทยผ่านการแต่งกาย การประกอบประเพณี (เช่น วันตรุษจีนที่จัดแบบไทย-จีนร่วมกัน) และการประยุกต์เครื่องดนตรีจีน เช่น ซอฮู้ เข้ากับดนตรีไทย แสดงถึงการอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนโดยไม่ละทิ้งอัตลักษณ์ดั้งเดิม

3. การผสมผสานวัฒนธรรมไทย-จีน

คนไทยยังคงรักษาเอกลักษณ์ดั้งเดิม (เช่น การนุ่งโจงกระเบน การใช้สรพนามไทย การทำพิธีทางพุทธ) แต่ก็เปิดรับวัฒนธรรมจีน เช่น การทักทายแบบจีน การเลิฟซ่า การเขียนพู่กัน และการตั้งป้ายบรรพบุรุษ ศาลเจ้า และพิธีกรรมต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้หลอมรวมเป็นเอกลักษณ์ร่วมของสังคมไทย-จีน

ความสัมพันธ์ไทย-จีนที่สะท้อนผ่านละครแสดงให้เห็นถึงการผสมผสานทางวัฒนธรรมในหลายด้าน ได้แก่ 1. ด้านการแต่งกาย คนไทยแม้จะคงเอกลักษณ์การนุ่งโจงกระเบนหรือหม้อสไบ แต่ก็มีมารับรูปแบบการแต่งกายแบบจีนมาใช้ในบางโอกาส แสดงถึงการยอมรับและแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม 2. ด้านภาษา มีการใช้คำสรรพนามและคำทับศัพท์จากภาษาจีน เช่น “ลื้อ” “อ้าว” หรือ “เจี้ยะ” ที่กลายเป็นส่วนหนึ่งของการสื่อสารระหว่างไทย-จีน สะท้อนการปรับตัวและการถ่ายทอดวัฒนธรรมผ่านภาษา 3. ด้านวิถีชีวิต ปรากฏทั้งในรูปแบบการเดินทางที่ใช้รถเจ๊ก การรับวัฒนธรรมการใช้ตะเกียบในการรับประทานอาหาร และการสร้างศาลเจ้าตามความเชื่อของชาวจีน ซึ่งทั้งหมดนี้สะท้อนถึงการอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืน และความสัมพันธ์อันแนบแน่นทางวัฒนธรรมไทย-จีนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

อภิปรายผล

จากการศึกษา “พระนคร 2410: ภาพสะท้อนความสัมพันธ์วัฒนธรรมไทย-จีน” ผู้วิจัยพบว่าภาพที่ปรากฏในละครซีรีส์สอดคล้องกับแนวคิดของ Thandee, D. (2016) ที่กล่าวว่าการศึกษาวัฒนธรรมเป็นการศึกษาองค์ประกอบทางสังคมที่เกี่ยวกับความคิดและสัญลักษณ์ เพื่อใช้อธิบายและสร้างความเข้าใจในการกระทำของมนุษย์ รวมทั้งระบบความเชื่อ ค่านิยม บุคลิก ซึ่งวัฒนธรรมจะเป็นสิ่งที่คนในสังคมยอมรับนับถือ และร่วมกันปฏิบัติตามการศึกษาวัฒนธรรมตามแนวสังคมศาสตร์จะมีแนวคิดที่ว่าวัฒนธรรมเป็นผลรวมของทุกสิ่งที่เป็นผลงานและการกระทำของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมทางวัตถุ และวัฒนธรรมทางอวัตถุตลอดจนแบบแผนวิถีการดำเนินชีวิต ดังนั้น วัฒนธรรมจึงเป็นผลผลิตของการกระทำที่เกิดจากการกระทำด้านร่างกายและความคิด นอกจากนี้วัฒนธรรมยังเป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งในละครซีรีส์เรื่อง “พระนคร 2410” ได้มีการแสดงออกทางวัฒนธรรมผ่านการกระทำ พฤติกรรมของตัวละคร เช่นเดียวกันกับ Kamsat, T. (2020) ศึกษาเรื่อง “บุพเพสันนิวาส: ภาพสะท้อนด้านการถ่ายทอดข้อมูลทางวัฒนธรรม” ผลการศึกษาพบว่าภาพสะท้อนวัฒนธรรมในสามารถแสดงออกทางวิถีชีวิต การแต่งกาย ความเชื่อ ภาษา เช่นเดียวกับละครซีรีส์ “พระนคร 2410” ที่มีภาพสะท้อนด้านวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน ทำให้ผู้ชมเกิดความสนใจ และมีอารมณ์ร่วมกับตัวละคร บรรยายภาค ฉาก นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมระหว่างไทย-จีนระหว่างวัฒนธรรมที่มีต่อกันจนสร้างความผูกพันให้แก่คนไทยและคนจีนมาแต่อดีตกาล

นอกจากนี้ที่พักอาศัยของของชาวจีนในสังคมไทยมีการประดับตกแต่งด้วยศิลปกรรมทางจีน ซึ่งส่งผลให้คนไทยบางกลุ่มเกิดการเลียนแบบในพฤติกรรมการประดับตกแต่งที่อยู่อาศัยด้วยศิลปกรรมจีนเช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Santitham, N. (2020) ศึกษา “การนำเสนอภาพของศิลปวัฒนธรรมไทยผ่านโทรทัศน์” ที่นำเสนอภาพศิลปกรรมผ่านองค์ประกอบของละคร คือภาพ หรือฉากในละครโทรทัศน์

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่าละครซีรีส์หลายเรื่องมักได้รับการดัดแปลงมาจากนวนิยาย ทำให้รายละเอียดบางอย่างมีความแตกต่างกัน เพราะละครซีรีส์นั้นผู้ชมจะได้เห็นภาพสมจริง ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมของตัวละคร บทสนทนา ฉาก บรรยายภาคและเหตุการณ์ต่าง ๆ โดย ไม่ต้องอาศัยการจินตนาการทำให้สามารถดึงดูดความสนใจจากการชมละครได้มากกว่าการอ่านนวนิยาย

นอกจากนี้การนำนวนิยายมาดัดแปลงเป็นบทละครโทรทัศน์นั้น ผู้เขียนบทอาจจะต้องมีการเสริมแต่งหรือลดทอนรายละเอียดบางส่วนเพื่อเน้นความสนุกสนาน และให้เหมาะสมกับการแสดงของนักแสดง ในขณะที่นวนิยายจะเน้นการบรรยายให้รายละเอียดทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม โดยผู้อ่านต้องจินตนาการตามตัวอักษร แต่ละซีรีส์จะมีความแตกต่างกับนวนิยาย คือ ละคร จะเน้นความบันเทิง และภาพสวยงาม เสียงของตัวละครและภาพจะดึงดูดผู้ชม แม้จะยังคงเค้าโครงหลักจากนิยาย แต่การดัดแปลงและเสริมบางส่วนจะทำให้เหมาะกับการสื่อภาพและเวลาที่จำกัด สำหรับนวนิยาย ให้รายละเอียดเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมได้มากกว่า เหมาะกับผู้อ่านที่ต้องการซึมซับบรรยากาศยุคสมัยอย่างเต็มที่

อย่างไรก็ตาม จากศึกษาละครซีรีส์ “พระนคร 2410” พบว่าการแต่งกายของนักแสดงโดยเฉพาะ ทรงผมอาจไม่สอดคล้องกับยุคสมัย ทั้งนี้เพราะเป็นไปเพื่อการแสดงที่เน้นความสนุกสนาน มากกว่าการอิงประวัติศาสตร์ในยุคสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น อีกทั้งลักษณะการใช้ภาษาจีนของตัวละครที่ปรากฏใน ละครเรื่องนี้ก็มีไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะพบคำสรรพนามและคำกริยาที่คนไทยคุ้นชิน อีกทั้งบทสนทนา ภาษาจีนก็จะเป็นการกล่าวด้วยน้ำเสียงที่เป็นภาษาไทยมากกว่าที่จะเป็นสำเนียงของคนจีนที่พูดภาษาไทย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักแสดงเป็นคนไทยจึงทำให้ขาดความสมจริงไปบ้างแต่ยังคงดำเนินเรื่องได้อย่าง สนุกสนาน จึงอาจกล่าวได้ว่า การศึกษา “พระนคร 2410” ภาพสะท้อนความสัมพันธ์วัฒนธรรมไทย-จีน ครั้งนี้ทำให้เห็นมุมมองวัฒนธรรมจีนในสังคมไทย และการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทย-จีนของ คนไทยและคนจีนได้อย่างกลมกลืนอีกเรื่องหนึ่ง

ละครย้อนยุคเรื่อง “พระนคร 2410” เป็นสื่อบันเทิงที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อน Soft Power ไทย ผ่านการนำเสนอภาพลักษณ์ทางวัฒนธรรมไทย-จีนที่กลมกลืนกันอย่างงดงาม ทั้งด้านการแต่งกาย ภาษา ขนบธรรมเนียม และวิถีชีวิต ละครเรื่องนี้ไม่เพียงสะท้อนประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตในอดีตเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือทางวัฒนธรรมที่ช่วยเผยแพร่อัตลักษณ์ไทย-จีนให้เป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ เชื่อมโยง ความเป็นไทยกับวัฒนธรรมของประเทศจีน

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาอิทธิพลของวัฒนธรรมจีนที่มีต่อทละครโทรทัศน์ไทยปัจจุบัน
2. การเปรียบเทียบการนำเสนอความสัมพันธ์ไทย-จีนในละครซีรีส์ไทย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณา ความเมตตาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ชนิษฐา จิตชินะกุล ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์นี้ อาจารย์ได้ให้คำแนะนำ ความช่วยเหลือ ให้ชี้แนะแนว และ กำลังใจที่มีคุณค่ามาก ความรู้ความเชี่ยวชาญและการสนับสนุนของอาจารย์มีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ต่อต่อความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ต้องขอขอบผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี ที่เป็นกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ซึ่งอาจารย์ท่านนี้ได้ให้คำวิจารณ์และกำลังใจอย่างสร้างสรรค์ในช่วงที่ผู้วิจัยทำการวิจัย คำแนะนำของท่านช่วยพัฒนาวิทยานิพนธ์นี้ได้อย่างมาก

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ครอบครัวที่ให้การสนับสนุนทางจิตใจ และทำให้การเดินทางครั้งนี้เต็มไปด้วย ความสนุกสนาน ตลอด 4 ปีที่ผ่านมา ทุกคนจะให้การสนับสนุนอย่างไม่มีเงื่อนไข ขอขอบคุณสำหรับ ความทุ่มเทเสียสละของทุกคน ซึ่งทำให้ดิฉันเรียนจบได้อย่างสบายใจ ขอขอบคุณสำหรับความอดทนและ

ความอบอุ่นใจในช่วงเวลาที่ยากลำบากที่สุด ซึ่งทำให้ฉันมีความกล้าหาญและความมั่นใจที่จะเผชิญกับทุกความยากลำบากสุดท้าย

สุดท้ายขอขอบพระคุณอาจารย์ขนิษฐา จิตชินะกุล อีกครั้ง ฉันโชคดีที่มีอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความรับผิดชอบและใส่ใจ ตลอดช่วงที่เรียนปริญญาโทที่ผ่านมา อาจารย์ไม่เพียงแต่สอนวิชาการให้ฉันอย่างอดทนเท่านั้น แต่ยังสอนหลักการและบทเรียนมากมายเกี่ยวกับชีวิตและวิธีปฏิบัติตนอีกด้วย ท่านเตือนฉันเสมอว่าอย่าละเลยการเรียนแม้ในยามที่ตารางงานแน่น แต่อย่าลืมดูแลสุขภาพ วางแผนการเรียน และการทำงานให้เหมาะสมด้วย

บรรณานุกรม

Chopsticks in Chinese culture. (n.d.). *Chineseaholic*. Retrieved from

<https://www.chineseaholic.com/chopsticks-in-chinese-culture/>

Chinese Greetings in the Zuo Yi Style. (n.d.). Jinbu-scholarship Retrieved from [https://jinbu-](https://jinbu-scholarship.com/greeting/)

[scholarship.com/greeting/](https://jinbu-scholarship.com/greeting/)

Chopsticks in Chinese culture. (n.d.). Explain with an example and real-world application.

Chineseaholic. Retrieved from <https://www.chineseaholic.com/chopsticks-in-chinese-culture/>

Hongkangwan, E. (n.d.). Manchu hairstyle. Prachatai Online. Retrieved from

<https://prachatai.com/journal/2017/11/74184>

Kamsat, T. (2020). Buppe San Nivas: The reflections on the transmission of cultural information.

Journal of Humanities and Social Sciences, Nakhon Phanom University, 10, 126–133. [in Thai].

Kasri, N. (2023). When you look over an elephant look at its tail; when you look over a girl, look at

her mother. Blogsdit Online. Retrieved from <https://www.blogsdit.com/2019/10/idiomele.html>

Laathanon, P. (2021). *The Chinese in Praphattorn Sevikel novels and short stories* [Master's thesis,

Maharakham University]. Maharakham University Institutional Repository. Retrieved from

<http://202.28.34.124/dspace/handle/123456789/923> [in Thai]

Manomaiwiboon, P. (2011). *The Chinese community in Thailand: Multiple Chinese dialects*. Member of

the Office of Fine Arts, Royal Institute. *The Journal of the Royal Institute*. 36(4), 542–543.

Retrieved from http://legacy.orst.go.th/royin2014/upload/246/FileUpload/2466_6110.pdf

[in Thai].

- Meethong, T. et al., (2020). *The Bowring Treaty with the Economic Impact of Thailand Buddhist Era 2398*. NPRU National Academic Conference, Nakhon Pathom Rajabhat University. 12, 2656–2660. Retrieved from <https://publication.npru.ac.th/bitstream/123456789/1111/1/สนธิสัญญาเบาว์ริงกับผลกระทบทางเศรษฐกิจของประเทศไทย%20พุทธศักราช%202398.pdf> [in Thai]
- Piriyothikul, T. (2018). *Food culture in Thai literature during the early Rattakosin period* [Master's thesis, Chulalongkorn University]. Chulalongkorn University Institutional Repository. Retrieved from <https://cuir.car.chula.ac.th/dspace/handle/123456789/73367> [in Thai].
- Phra Nakhon 2410. (2023). Episode 10: Chinese auspicious day [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=gotAyFsU6m0&list>
- Phra Nakhon 2410. (2023). Episode 9: Huang has dinner with Ah Lim [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=59YT7xhwj3Q&list>
- Phra Nakhon 2410. (2023). Episode 2: Sa and Soi spoke ill of Nori behind her back [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=uBr4k6ZH3Us&list>
- Phra Nakhon 2410. (2023). Episode 5: The monk, Nori, and Grandma Tham went to the party riding in a rickshaw [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=BCT08HQYPqo&list>
- Phra Nakhon 2410. (2023). Episode 7: The situation where Noree and Luang Nop first met [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=gotAyFsU6m0&list>
- Phra Nakhon 2410. (2023). Episode 1: You called Huang "that Chinese guy" [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=uBr4k6ZH3Us&list>
- Saengsod, W. (1989). *Personal Pronouns In Thai: A Historical Study*. [Master's thesis, Chulalongkorn University]. Chulalongkorn University Institutional Repository. Retrieved from [https://Users/saimai/Downloads/Waraporn_sa_front_p%20\(4\).pdf](https://Users/saimai/Downloads/Waraporn_sa_front_p%20(4).pdf) [in Thai]
- Sangkhaphinyo, P. (n.d.). *The influence and impact of literature on society*. sss Online. Retrieved from <https://www.happyreading.in.th/article/> [in Thai]
- Santitham, N. (2020). *Representation of images of the Thai arts and cultures in the Thai soap opera* [Master's thesis, Thammasat University]. Thammasat University Digital Collections. Retrieved from https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:144245 [in Thai]
- Smoi. (2010). Walls have ears, doors have holes [Blog post]. Blogger. https://packloveart.blogspot.com/2010/09/blog-post_07.html

- Sribanjong, p. (2020). *Adaptation of the novel Plerng Boon into a television drama*. Journal of Communication Arts Review. 24(3), 11–29. [in Thai]
- Thandee, D. (2016). *Culture and economic behavior*. Department of Sociology and Anthropology, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University. [in Thai]
- Thapmuang, A. (2019). Social and cultural impacts of the special economic development zone, Sa Kaeo Province. *Politics and Development Strategy Program, Faculty of Social Development and Environment, National Institute of Development Administration*, 23, 145–160. [in Thai]
- Thongkhuema, C. (n.d.). Dress in the Rattanakosin period. *SlideShare*. Retrieved from <https://www.slideshare.net/slideshow/ss-55862678/55862678>
- True Plook Panya Team. (2022). The origin of Thai idioms. *TruePlookpanya*. Retrieved from <https://www.trueplookpanya.com/learning/detail/24000>
- Uengsae, S., Satayopas, S., & Phunpipat, N. (2017). The social reflection and the strategy of presentation in the short story in “Koosang Koosom Magazine”. *Journal of Graduate Research*, 8(2), 129–144. Retrieved from <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/banditvijai/article/view/107180>
- U-Pho, T. (1980). Thai musical instruments – along with – the legend of combining the mahori, piphat and string instruments. Published and distributed by the Fine Arts Department. Retrieved from <https://www.finearts.go.th/storage/contents/2020/07/file/R7mW30dWg2GdJyBdEOI09Yv1bUtfSt11Yclulpes.pdf> [in Thai]
- Xu, J. (2015). Cultural learning of Chinese students to Thai TV drama: Case study of students in Guangxi Autonomous Region. *National and International Humanities and Social Sciences Group*, 6, 25–35. [in Thai]